

Tartalom

II Közlemények

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ
KÖZLEMÉNYEK

Európai Bizottság

2022/C 131 I/01

A Bizottság közleménye – Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes válságkezelési keret a gazdaságnak Oroszország Ukrajna elleni agresszióját követő támogatása céljából 1

II

(Közlemények)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ KÖZLEMÉNYEK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

**Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes válságkezelési keret a gazdaságnak
Oroszország Ukrajna elleni agresszióját követő támogatása céljából**

(2022/C 131 I/01)

**1. OROSZORSZÁG UKRAJNA ELLENI AGRESSZIÓJA, ANNAK AZ EU GAZDASÁGÁRA GYAKOROLT
HATÁSA ÉS IDEIGLENES ÁLLAMI TÁMOGATÁSI INTÉZKEDÉSEK SZÜKSÉGESSÉGE**

2022. február 22-én Oroszország független entitásként ismerte el Ukrajna donyecki és luhanszki régióinak nem kormányzati ellenőrzés alatt álló területeit. 2022. február 24-én Oroszország provokáció nélküli és indokolatlan katonai agressziót indított Ukrajnával szemben. Az Európai Unió (EU) és a nemzetközi partnerek korlátozó intézkedésekkel (szankciókkal) azonnal reagáltak Ukrajna területi integritásának, szuverenitásának és függetlenségének súlyos megsértésére. Az Unió szankciókat vezetett be Belarusszal szemben is, mivel az elősegítette az orosz katonai agressziót. Az elkövetkező hetekben újabb intézkedések elfogadására került sor, és a helyzet alakulásától függően továbbiakra is sor kerülhet. Oroszország úgy döntött, hogy bizonyos korlátozó gazdasági ellenintézkedéseket ⁽¹⁾ hoz.
- Az Ukrajna elleni orosz katonai agresszió, a kiszabott szankciók és a például Oroszország által hozott ellenintézkedések hátrányos gazdasági következményekkel járnak a belső piac egészére nézve. Az uniós vállalkozások több módon is érintettek lehetnek, közvetlenül és közvetve egyaránt. Ez megvalósulhat például a csökkenő kereslet, a fennálló szerződések és projektek megszakadása és az abból következő bevételkiesés, különösen a nyersanyagok és az előtermékek esetében az ellátási láncok zavarai vagy más, már nem elérhető vagy gazdaságilag nem megfizethető inputanyagok formájában.
- Az Ukrajna elleni orosz katonai agresszió zavart okozott az Ukrajnából származó egyes termékek, különösen a gabonafélék és a növényi olajok uniós importjára, valamint az Ukrajnába irányuló uniós exportra irányuló ellátási láncokban is. Az uniós energiapiacra erőteljesen kihatott a villamos energia és a földgáz árának megemelkedése. Az Ukrajna elleni orosz katonai agresszió lehetősége már az annak bekövetkezését megelőző hetekben is kihatott az energiapiacra. A magas energiaárak számos – köztük a Covid19-világjárvány által különösen sújtott – gazdasági ágazatot is érintenek, például a közlekedési és az idegenforgalmi ágazatot. A hatás a pénzügyi piacokon is érezhető, különös tekintettel a likviditási helyzettel és az árukereskedelem piaci volatilitásával kapcsolatos aggodalmakra. Az Ukrajna elleni orosz katonai agresszió következtében továbbá az ukrán állampolgárok nagy számban kényszerülnek lakóhelyük elhagyására és keresnek menedéket vagy az országon belül vagy a szomszédos országokban, és eddig nem látott mértékben érkeznek menekültek az EU-ba, ami jelentős humanitárius és gazdasági következményekkel jár.
- Az Ukrajna elleni orosz agresszió által kiváltott geopolitikai válság különösen súlyos hatást gyakorol a mezőgazdasági, az élelmiszer-feldolgozó, a halászati és az akvakultúra-ágazatra is. A magas energiaárak következtében megemelkednek a műtrágyaárak. Az Oroszországból és Belarusból származó műtrágya behozatalát érintő korlátozások szintén kihatnak a műtrágyaellátásra. A válság valószínűleg súlyos következményekkel fog járni az

⁽¹⁾ Például 2022. március 6-án az Oroszországi Föderáció kormánya elfogadta a 299. sz. rendeletet, amely módosítja a találmánynak és a használati mintának – a szabadalmas beleegyezése nélküli – felhasználására vonatkozó döntés esetén a szabadalmasnak járó kompenzáció összegének meghatározására szolgáló módszerre és annak kifizetési eljárására vonatkozó (2) bekezdését. Az említett módosítás értelmében nem jár kompenzáció a „barátságatlan cselekményeket” elkövető külföldi államokbeli „szabadalmasok” találmányának, használati mintájának vagy formatervezési mintájának felhasználásáért.

Ukrajnából és Oroszországból származó gabona (elsősorban kukorica és búza) és az olajos magvak (napraforgó, repce) vagy keményítőszármazékok behozatalára, és az állati takarmányok árának jelentős megnövekedését fogja eredményezni. Az energia, a műtrágya, a gabona és a növényi olajok említett költségnövekedésének együttes hatása leginkább az állattenyésztést sújtja ^(?). Ukrajna a növényi olajok (különösen a napraforgóolaj) fontos termelője és exportőre is, ezért e termékek árának emelkedése hatással van az élelmiszer-feldolgozó ágazat szereplőire, akiknek így alternatív megoldásokat kell keresniük.

5. További aggodalomra ad okot, hogy az uniós termékek a háború vagy a szankciók miatt nem tudnak eljutni Ukrajnába, és valószínűleg Oroszországba és Belaruszba sem. Ez leginkább a bor és szeszesitalok, a feldolgozott élelmiszerek (a feldolgozott zöldségeket és gyümölcsöket is beleértve), a csokoládé, az édességek és az anyatej-helyettesítő tápszerek ágazatát, tovább Oroszország esetében az állateledelek, Belarusz esetében a zöldség és gyümölcs, Ukrajna esetében pedig a legtöbb mezőgazdasági termék ágazatát érinti.
6. A helyzetet tovább súlyosbítja az előállítási költségek meredek megemelkedése, amely részben a nitrogénműtrágya árának a drasztikusan megemelkedett földgázárak miatti növekedésével, de a mezőgazdasági termelőfolyamatok közvetlen energiafelhasználásával is magyarázható. Mivel Oroszország és Belarusz mindhárom alapvető műtrágya (nitrogén, foszfor és kálium) fontos előállítója és exportálója, a szankciók hatására a műtrágya ára még jobban meg fog növekedni.
7. Mindezek alapján a Bizottság úgy határozott, hogy elfogadja ezt a közleményt az azon állami támogatási intézkedések belső piaccal való összeegyeztethetőségének értékelésére szolgáló kritériumok meghatározása céljából, amelyeket a tagállamok Oroszország Ukrajna elleni agresszióját, valamint az ezzel összefüggésben az EU és a nemzetközi partnerek által elfogadott szankciókat, továbbá a például Oroszország által hozott ellenintézkedéseket ^(?) követő gazdasági hatások orvoslása érdekében hozhatnak. A tagállamok és az uniós intézmények összehangolt gazdasági válaszlépése elengedhetetlen az EU-t érintő közvetlen társadalmi és gazdasági negatív hatások enyhítéséhez, a gazdasági tevékenység fenntartásához és a munkahelyek megőrzéséhez, valamint az Ukrajna elleni orosz katonai agresszió által teremtett új gazdasági helyzet miatt szükséges strukturális kiigazítások megkönnyítéséhez.

1.1. Az Európai Unió és a nemzetközi partnerek által bevezetett szankciók

8. Az Oroszország által Ukrajnával szemben provokáció nélkül indított, indokolatlan katonai agressziót követően az Európai Unió Tanácsa több, korlátozó intézkedéseket tartalmazó csomagról állapodott meg.
9. A Tanács 2022. február 23-án megállapodásra jutott egy csomagról, amely a következőket tartalmazza: i. célzott szankciók az orosz Állami Duma 351 tagjával és további 27 magánszeméllyel szemben, ii. az Ukrajna donyecki és luhanszki régióinak nem kormányzati ellenőrzés alatt álló területeivel való gazdasági kapcsolatokat érintő korlátozások, valamint iii. korlátozások Oroszországnak az EU tőke- és pénzügyi piacaihoz és a kapcsolódó szolgáltatásokhoz való hozzáférése vonatkozóan ^(*).

^(?) Ukrajna az EU negyedik legnagyobb külső élelmiszer-beszállítója, valamint a gabonafélék (a kukorica uniós behozatala esetében 52 %, a közönséges búza esetében 19 %), a növényi olajok (23 %) és olajos magvak (22 %, különösen pedig a repce esetében: 72 %) tekintetében fő beszállítója. Az élelmiszerek már így is magas világgiazi ára a helyzet függvényében tovább emelkedhet.

^(*) A WIPO Global Brand Database, a WIPO Global Designs Database és a PatentSight adatbázis szerint például 2022 márciusában Oroszországban mintegy 150 000 védjegy, 2 000 ipari minta és 44 000 szabadalom tulajdonosa volt uniós cég. Az uniós cégek Oroszországban oltalom alatt álló védjegyei főként a következő ágazatokat érintik: gyógyszeripar, kozmetikai termékek, gépjárműipar, vegyipar és fogyasztási cikkek, divat- és luxuscikkek. Tekintettel a szabadalom jogosultjának fizetendő kompenzációra vonatkozó módszernek az orosz kormány által elfogadott, 2022. március 6-i 299. sz. rendelettel (lásd az 1. lábjegyzetet) való módosításában alkalmazott homályos terminológiára, valamint az uniós vállalkozások és immateriális javaik oroszországi gazdasági kitettségére, egy ilyen ellenintézkedés potenciálisan széles körű és káros hatást gyakorolhat az uniós vállalkozásokra.

^(*) A Tanács (EU) 2022/259 rendelete (2022. február 23.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 269/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 42 I., 2022.2.23., 1. o.); a Tanács (EU) 2022/260 és (EU) 2022/261 végrehajtási rendelete (2022. február 23.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 269/2014/EU rendelet végrehajtásáról (HL L 42 I., 2022.2.23., 3. o.; HL L 42 I., 2022.2.23., 15. o.); a Tanács (EU) 2022/262 rendelete (2022. február 23.) az ukrainai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 42 I., 2022.2.23., 74. o.); a Tanács (EU) 2022/263 rendelete (2022. február 23.) az Ukrajna donyecki és luhanszki régiói nem kormányzati ellenőrzés alatt álló területeinek elismerése és az orosz fegyveres erőknek az említett térségbe vezénylése miatti korlátozó intézkedésekről (HL L 42 I., 2022.2.23., 77. o.); a Tanács (KKBP) 2022/264 határozata (2022. február 23.) az ukrainai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2014/512/KKBP határozat módosításáról (HL L 42 I., 2022.2.23., 95. o.); a Tanács (KKBP) 2022/265 és (KKBP) 2022/267 határozata (2022. február 23.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 2014/145/KKBP határozat módosításáról (HL L 42 I., 2022.2.23., 98. o.; HL L 42 I., 2022.2.23., 114. o.); valamint a Tanács (KKBP) 2022/266 határozata (2022. február 23.) Ukrajna Donyeck és Luhanszki régiójának nem kormányzati ellenőrzés alatt álló területi elismerése, valamint az orosz fegyveres erők említett területekre történő vezénylésének elrendelése miatti korlátozó intézkedésekről (HL L 42 I., 2022.2.23., 109. o.).

10. A Tanács 2022. február 25-én további szankciókról állapodott meg Oroszországgal szemben, amelyek a következőkre irányultak: i. a pénzügyi ágazat, ii. az energia-, az űr- és a közlekedési ágazat (légi közlekedés), iii. a kettős felhasználású termékek, iv. az exportellenőrzés és az exportfinanszírozás, v. a vízümpolitika és vi. orosz és más (többek között belarusz) magánszemélyekkel szembeni további szankciók ⁽⁵⁾.
11. 2022. február 28-án a Tanács úgy határozott, hogy lezárja az európai légteret az orosz repülőgépek előtt, és megelőző intézkedéseket fogadott el annak biztosítása érdekében, hogy az Orosz Központi Bank ne használhassa fel nemzetközi tartalékait olyan módon, amely aláássa a meghozott intézkedések hatását ⁽⁶⁾. A Tanács ezenkívül további szankciókat fogadott el orosz magánszemélyekkel szemben ⁽⁷⁾.
12. A Tanács 2022. március 1-jén további intézkedéseket fogadott el: i. egyes orosz bankok kizárása a SWIFT üzenetküldő rendszerből ⁽⁸⁾, ii. az orosz állami tulajdonban lévő Russia Today médiavállalat és Szputnyik hírügynökség által terjesztett dezinformáció elleni intézkedések ⁽⁹⁾.
13. A Tanács 2022. március 2-án úgy határozott, hogy további szankciókat vezet be Belarusszal szemben annak a katonai agresszió elősegítésében betöltött szerepe miatt, a dohánytermékek, ásványi termékek, kálium-klorid (hamuzsír) termékek, faipari termékek, cementtermékek, vas- és acéltermékek, valamint gumitermékek előállításához vagy gyártásához használt áruk kereskedelmére vonatkozóan. A Tanács megtiltotta továbbá a kettős felhasználású termékek és technológiák Belaruszba vagy Belaruszban történő felhasználásra történő kivitelét, az olyan áruk és technológiák kivitelét, amelyek hozzájárulhatnak Belarusz katonai, technológiai, védelmi és biztonsági ágazatának fejlesztéséhez, valamint gépek kivitelét, továbbá a kapcsolódó szolgáltatások nyújtására vonatkozó korlátozásokat vezetett be ⁽¹⁰⁾. A Tanács továbbá egyedi intézkedéseket fogadott el 22 belarusz magánszeméllyel szemben ⁽¹¹⁾.
14. A Tanács 2022. március 9-én további intézkedéseket fogadott el a belarusz pénzügyi szektorra vonatkozóan: három belarusz bank kizárását a SWIFT-rendszerből, a Belarusz Központi Bankkal való tranzakciók megtiltását, a Belarusból az EU-ba irányuló pénzáramlás korlátozását, valamint Belarusz euróbankjegyekkel

⁽⁵⁾ A Tanács (KKBP) 2022/327 határozata (2022. február 25.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2014/512/KKBP határozat módosításáról (HL L 48., 2022.2.25., 1. o.); a Tanács (EU) 2022/328 rendelete (2022. február 25.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 49., 2022.2.25., 1. o.); a Tanács (KKBP) 2022/329 határozata (2022. február 25.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 2014/145/KKBP határozat módosításáról (HL L 50., 2022.2.25., 1. o.); a Tanács (EU) 2022/330 rendelete (2022. február 25.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 269/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 51., 2022.2.25., 1. o.); a Tanács (KKBP) 2022/331 határozata (2022. február 25.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 2014/145/KKBP határozat módosításáról (HL L 52., 2022.2.25., 1. o.); a Tanács (EU) 2022/332 végrehajtási rendelete (2022. február 25.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 269/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 53., 2022.2.25., 1. o.); a Tanács (EU) 2022/333 határozata (2022. február 25.) az Európai Közösség és az Orosz Föderáció közötti, az Orosz Föderáció és az Európai Unió állampolgárai számára a rövid idejű tartózkodásra jogosító vízumok kiadásának megkönnyítéséről szóló megállapodás alkalmazásának részleges felfüggesztéséről (HL L 54., 2022.2.25., 1. o.).

⁽⁶⁾ A Tanács (EU) 2022/334 rendelete (2022. február 28.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU tanácsi rendelet módosításáról (HL L 57., 2022.2.28., 1. o.) és a Tanács (KKBP) 2022/335 határozata (2022. február 28.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2014/512/KKBP határozat módosításáról (HL L 57., 2022.2.28., 4. o.).

⁽⁷⁾ A Tanács (EU) 2022/336 végrehajtási rendelete (2022. február 28.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 269/2014/EU rendelet végrehajtásáról (HL L 58., 2022.2.28., 1. o.) és a Tanács (KKBP) 2022/337 határozata (2022. február 28.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 2014/145/KKBP határozat módosításáról (HL L 59., 2022.2.28., 1. o.).

⁽⁸⁾ A Tanács (EU) 2022/345 rendelete (2022. március 1.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU tanácsi rendelet módosításáról (HL L 63., 2022.3.2., 1. o.) és a Tanács (KKBP) 2022/346 határozata (2022. március 1.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2014/512/KKBP határozat módosításáról (HL L 63., 2022.3.2., 5. o.).

⁽⁹⁾ A Tanács (EU) 2022/350 rendelete (2022. március 1.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU tanácsi rendelet módosításáról (HL L 65., 2022.3.2., 1. o.) és a Tanács (KKBP) 2022/351 határozata (2022. március 1.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2014/512/KKBP határozat módosításáról (HL L 65., 2022.3.2., 5. o.).

⁽¹⁰⁾ A Tanács (EU) 2022/355 rendelete (2022. március 2.) a belarusz helyzetre tekintettel korlátozó intézkedések meghozataláról szóló 765/2006/EK rendelet módosításáról (HL L 67., 2022.3.2., 1. o.) és a Tanács (KKBP) 2022/356 határozata (2022. március 2.) a fehéroroszországi helyzetre tekintettel hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2012/642/KKBP határozat módosításáról (HL L 67., 2022.3.2., 103. o.).

⁽¹¹⁾ A Tanács (EU) 2022/345 rendelete (2022. március 1.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 63., 2022.3.2., 1. o.) és a Tanács (KKBP) 2022/354 határozata (2022. március 2.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 2014/145/KKBP határozat módosításáról (HL L 63., 2022.3.2., 5. o.).

való ellátásának tilalmát⁽¹²⁾. A Tanács további korlátozó intézkedéseket vezetett be a tengerhajózási termékek és rádiókommunikációs technológiák oroszországi exportjára vonatkozóan is. A Tanács ezenkívül korlátozó intézkedéseket vezetett be további 160 magánszeméllyel szemben⁽¹³⁾. 2022. március 15-én⁽¹⁴⁾ a Tanács további korlátozó intézkedéseket fogadott el Oroszországgal szemben. A Tanács mindenekelőtt a következőkről határozott: i. egyes állami tulajdonú vállalatokkal bonyolított mindennemű ügylet megtiltása, ii. a hitelminősítési szolgáltatások nyújtásának, valamint a hitelminősítési tevékenységekkel kapcsolatos előfizetési szolgáltatásokhoz való hozzáférésnek a megtiltása minden orosz személy vagy szervezet tekintetében, iii. az Oroszország védelmi és ipari bázisával kapcsolatban álló azon személyek jegyzékének kibővítése, akikkel szemben szigorúbb exportkorlátozások alkalmazandók az olyan kettős felhasználású termékek és technológiák tekintetében, amelyek hozzájárulhatnak az orosz védelmi és biztonsági ágazat technológiai fejlesztéséhez, iv. az orosz energiaágazatba való új beruházások megtiltása, valamint átfogó exportkorlátozás bevezetése az energiaiparhoz kapcsolódó berendezések, technológia és szolgáltatások tekintetében, valamint v. további kereskedelmi korlátozások bevezetése a vasra és az acélra, valamint egyes luxuscikkre vonatkozóan⁽¹⁵⁾. Emellett a Tanács úgy határozott, hogy szankciókkal sújtja a legjelentősebb orosz oligarchákat, lobbistákat és propagandistákat, valamint a légi közlekedési és a katonai ágazatban, a kettős felhasználású termékek területén, illetve a hajógyártási és gépgyártási ágazatban működő kulcsfontosságú vállalatokat⁽¹⁶⁾.

15. Az EU-val szoros együttműködésben nemzetközi partnerek, nevezetesen az Egyesült Államok, az Egyesült Királyság, Kanada, Norvégia, Japán, Dél-Korea, Svájc és Ausztrália is szankciókat vezetett be.

1.2. A magas gáz- és villamosenergia-árak vagy energiaellátási zavarok által érintett vállalkozások és háztartások

16. A jelenlegi válság következtében a gáz- és villamosenergia-árak már most jelentősen az agressziót megelőző időszakra már jellemző magas szint fölé emelkedtek. Ezzel összefüggésben a Bizottság felhívja a figyelmet a 2021 októberében megjelent közleményében (a továbbiakban: októberi közlemény) már bemutatott eszköztárra⁽¹⁷⁾ és a 2022. március 8-i REPowerEU-ról szóló közleményére (a továbbiakban: a REPowerEU-közlemény)⁽¹⁸⁾ ⁽¹⁹⁾.
17. A rendkívül magas energiaárak ártanak a gazdaságnak, valamint gyengítik elsősorban a legkiszolgáltatottabb uniós polgárok vásárlóerejét. Az Európai Központi Bank orosz agressziót megelőző becslése szerint az energiaársokk 2022-ben mintegy 0,5 százalékponttal csökkentik a GDP növekedését. A tartósan magas energiaárak valószínűleg növelik a szegénységet, és kihatnak a vállalkozások versenyképességére. A gyártási költségek különösen az energiaigényes iparágakban növekedtek meg. Ezek a költségnövekedések egyes esetekben olyan vállalkozások gazdasági tevékenységét lehetetlenítik el, amelyek máskülönben nyereségesek lennének, ami valószínűleg kihat a foglalkoztatásra is.

⁽¹²⁾ A Tanács (EU) 2022/398 rendelete (2022. március 9.) a belarusz helyzetre és Belarusznak az Ukrajna elleni orosz agresszióban való részvételére tekintettel hozott korlátozó intézkedésekről szóló 765/2006/EK rendelet módosításáról (HL L 82., 2022.3.9., 1. o.).

⁽¹³⁾ A Tanács (EU) 2022/394 rendelete (2022. március 9.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 81., 2022.3.9., 1. o.).

⁽¹⁴⁾ A Tanács (EU) 2022/427 végrehajtási rendelete (2022. március 15.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 269/2014/EU rendelet végrehajtásáról (HL L 87., 2022.3.15., 1. o.); a Tanács (EU) 2022/428 rendelete (2022. március 15.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 87 I., 2022.3.15., 13. o.).

⁽¹⁵⁾ A Tanács (EU) 2022/428 rendelete (2022. március 15.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 87 I., 2022.3.15., 13. o.) és a Tanács (KKBP) 2022/430 határozata (2022. március 15.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2014/512/KKBP határozat módosításáról (HL L 87 I., 2022.3.15., 56. o.).

⁽¹⁶⁾ A Tanács (EU) 2022/427 végrehajtási rendelete (2022. március 15.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 269/2014/EU rendelet végrehajtásáról (HL L 87 I., 2022.3.15., 1. o.) és a Tanács (KKBP) 2022/429 határozata (2022. március 15.) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 2014/145/KKBP határozat módosításáról (HL L 87 I., 2022.3.15., 44. o.).

⁽¹⁷⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának, COM(2021) 660 final, 2021. október 13. – Az emelkedő energiaárak kezelése: a cselekvés és a támogatás eszköztára.

⁽¹⁸⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának, COM(2022) 108 final, 2022. március 8. – REPowerEU: Közös európai fellépés a megfizethetőbb, biztonságosabb és fenntarthatóbb energiáért.

⁽¹⁹⁾ A 2021. február 10-i (EU) 2021/240 európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 57., 2021.2.18., 1. o.) létrehozott technikai támogatási eszközön keresztül a Bizottság kérésre támogatja a tagállamokat a megfizethetőbb, biztonságosabb és fenntarthatóbb energia biztosítását célzó reformok megtervezésében és végrehajtásában.

18. A Bizottság által 2021 októberében bemutatott eszköztár hasznosnak bizonyult, és a tagállamok széles körben alkalmazták. A legtöbb tagállam az eszköztárral összhangban álló intézkedéseket fogadott el. Ezek az intézkedések mintegy 71 millió háztartás, valamint több millió kis- és középvállalkozás (kkv) és mikrovállalkozás energiaszámláit csökkentették. Ezen intézkedések költsége összességében meghaladja a 23 milliárd EUR-t.
19. A REPowerEU-közlemény további iránymutatást és új intézkedéseket tartalmaz a zöld energiatermelés fokozása, az ellátás diverzifikálása és a kereslet csökkentése érdekében, ideértve a következő téltre vonatkozó előkészítő intézkedéseket is. A zöld átállás felgyorsítása csökkenteni fogja a kibocsátást és az importált fosszilis tüzelőanyagoktól való függőséget, valamint megvéd az áremelkedésekkel szemben. A jelenlegi válság orvoslása ezért alapvető fontosságú. Ugyanakkor rövid távon ideiglenes támogatásra lehet szükség a magas energiaárak által sújtott vállalkozások megsegítésére.

1.3. A nemzeti támogatási intézkedések szoros európai szintű koordinálásának szükségessége

20. Az állami támogatások uniós ellenőrzésének célzott és arányos alkalmazása biztosítja, hogy a nemzeti támogatási intézkedések hatékonyan segítsék a jelenlegi válság által érintett vállalkozásokat és munkavállalókat. Az állami támogatások uniós ellenőrzése biztosítja azt is, hogy az uniós belső piac ne váljon széttagolttá, és az egyenlő versenyfeltételek ne sérüljenek. A belső piac integritása fontos a külső nyomással szembeni ellenálláshoz és az olyan támogatási versenyek elkerüléséhez, ahol a több anyagi erőforrással rendelkező tagállamok túlköltezhetnek a többieket, ami káros lenne az Unión belüli kohézióra nézve.

1.4. Megfelelő állami támogatási intézkedések

21. A geopolitikai helyzetből eredő kihívások kezelésére irányuló átfogó tagállami erőfeszítések előmozdítása érdekében a jelen közlemény ismerteti azokat a lehetőségeket, amelyek az uniós állami támogatási szabályok alapján a tagállamok rendelkezésére állnak ahhoz, hogy azok biztosítani tudják a jelenlegi válság során gazdasági nehézségekkel küzdő vállalkozások – különösen a kkv-k – likviditását és forráshoz jutását.
22. Ahogy azt az októberi közlemény megállapítja, a nem kereskedelmi energiafogyasztók számára biztosított intézkedések nem minősülnek állami támogatásnak, amennyiben nem szolgálnak közvetett módon egy adott ágazat vagy vállalkozás javát. A tagállamok például speciális szociális kifizetéseket teljesíthetnek a leginkább veszélyeztetetteknek, ami rövid távon segítheti őket, hogy rendezni tudják energiaszámláikat, vagy támogatást nyújthatnak az energiahatékonyság javításához, miközben biztosítják a piac hatékony működését.
23. A kereskedelmi energiafogyasztókat célzó intézkedések nem minősülnek állami támogatásnak, amennyiben általános jellegűek. Az ilyen nem szelektív intézkedések az adók vagy illetékek általános csökkentése, a földgáz-, villamosenergia- vagy távfűtés-szolgáltatásra alkalmazott kedvezményes adómérték, vagy csökkentett hálózati költségek formájában valósulhatnak meg. Amennyiben a nemzeti beavatkozások támogatásnak minősülnek, akkor tekinthetők összeegyeztethetőnek az állami támogatásokra vonatkozó szabályokkal, ha megfelelnek bizonyos követelményeknek. Például az olyan támogatást, amely a harmonizált környezetvédelmi adóknak az energiaadó-irányelvben⁽²⁰⁾ az adózásra vonatkozóan meghatározott minimumszintek és az abban előírt szabályok figyelembevételével, továbbá az általános csoportmentességi rendelet rendelkezéseivel összhangban történő csökkentése formájában valósul meg, a tagállamok a Bizottság előzetes értesítése nélkül is végrehajthatják.
24. A Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy az e közlemény 2.4. szakasza szerinti támogatás nyújtásához mérlegeljék megkülönböztetésmentes környezetvédelmi vagy ellátásbiztonsági követelmények előírását. Ez például a következő formákat öltetheti⁽²¹⁾:
 - a) annak előírása, hogy a kedvezményezett az energiafogyasztás egy bizonyos részét megújuló energiaforrásokkal elégítse ki, például energiavásárlási megállapodások vagy a megújuló energiaforrásokból történő energiatermelésbe történő közvetlen beruházások révén;
 - b) olyan – például a termelési folyamatokhoz, a fűtéshez vagy a közlekedéshez kötődő fogyasztást csökkentő – energiahatékonysági beruházások előírása, amelyek csökkentik a gazdasági kibocsátáshoz viszonyított energiafogyasztást;
 - c) olyan – például a megújuló energiaforrások vagy a hulladékgázon alapuló körforgásos megoldások alkalmazásával a villamosítást előmozdító – beruházások előírása, amelyek csökkentik vagy diverzifikálják a földgázfogyasztást;

⁽²⁰⁾ A Tanács 2003/96/EK irányelve (2003. október 27.) az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről (HL L 283., 2003.10.31., 51. o.).

⁽²¹⁾ A Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy használják ki az éghajlatvédelmi, a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló 2022. évi iránymutatás alapján jóváhagyott támogatásnyújtási lehetőségeket, különösen a megújuló energiák, az energiahatékonyság és más dekarbonizációs intézkedések tekintetében.

- d) olyan rugalmassági beruházások előírása, amelyek elősegítik az üzleti folyamatoknak a villamosenergia-piacok árjelzéseikhez való jobb hozzáigazítását.
25. Emellett a tagállamok az EUMSZ 107. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján támogatást nyújthatnak a rendkívüli események által okozott károk ellentételezéséhez. Az Ukrajna elleni jelenlegi orosz agresszió mint rendkívüli esemény által közvetlenül okozott károk enyhítését célzó ilyen állami támogatás kiterjedhet a bevezetett gazdasági szankciók vagy az ellenintézkedések egyes olyan közvetlen hatásaira is, amelyek negatívan befolyásolják a kedvezményezett gazdasági tevékenységének vagy gazdasági tevékenysége egy meghatározott és elkülöníthető részének folytatását.
26. A tagállamoknak be kell jelenteniük az ilyen támogatási intézkedéseket, és a Bizottság közvetlenül az EUMSZ 107. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján fogja vizsgálni azokat. E támogatás a nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak nyújtható.
27. A menekültek és a humanitárius felszerelések szállítása elvben nem tartozik az uniós állami támogatási szabályok hatálya alá, amennyiben az állam a közhatalmat gyakorolva (vagyis nem gazdasági szereplőként) jár el, és amennyiben a szállítási szolgáltatásokat nem a piaci ár felett vásárolják meg.
28. A tagállamok által e közlemény szerint nyújtott olyan támogatásoknak, amelyek a hitelintézeteken mint pénzügyi közvetítőkön keresztül jutnak el a vállalkozásokhoz, közvetlenül e vállalkozások javát kell szolgálniuk. Ugyanakkor közvetett előnyt biztosíthatnak a pénzügyi közvetítők számára. Mindazonáltal a 2.2. és 2.3. szakaszban meghatározott biztosítékok alapján ezek a közvetett előnyök nem célozzák a hitelintézetek életképességének, likviditásának vagy fizetőképességének megőrzését vagy helyreállítását. Következésképpen az ilyen támogatás sem a 2014/59/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²²⁾ (a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv), sem a 806/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽²³⁾ (az Egységes Szanálási Mechanizmusról szóló rendelet) szerint nem minősülne rendkívüli állami pénzügyi támogatásnak, és azt nem is a bankszektorra alkalmazandó állami támogatási szabályok alapján kellene értékelni⁽²⁴⁾.
29. A tagállamok által az EUMSZ 107. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján a jelenlegi válság következtében elszenvedett közvetlen károk ellentételezése céljából a hitelintézeteknek nyújtott olyan támogatás, amelynek nem az a célja, hogy fenntartsa vagy helyreállítsa egy intézmény vagy szervezet életképességét, likviditását vagy fizetőképességét, nem minősülne a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv vagy az Egységes Szanálási Mechanizmusról szóló rendelet szerinti rendkívüli állami pénzügyi támogatásnak, és azt nem is a bankszektorra alkalmazandó állami támogatási szabályok alapján kellene értékelni⁽²⁵⁾.
30. Ha a jelenlegi válság, valamint az agresszióval összefüggésben bevezetett szankciók miatt a hitelintézeteknek likviditási, feltőkésítési vagy értékvesztett eszközökkel kapcsolatos intézkedés formájában rendkívüli állami pénzügyi támogatásra lenne szükségük (lásd a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv 2. cikke (1) bekezdésének 28. pontját, valamint az Egységes Szanálási Mechanizmusról szóló rendelet 3. cikke (1) bekezdésének 29. pontját), meg kell vizsgálni, hogy az intézkedés megfelel-e a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv 32. cikke (4) bekezdése d) pontjának i., ii. vagy iii. alpontjában, valamint az Egységes Szanálási Mechanizmusról szóló rendelet 18. cikke (4) bekezdése d) pontjának i., ii. vagy iii. alpontjában foglalt feltételeknek. Amennyiben az utóbbi feltételek teljesülnek, az ilyen rendkívüli állami pénzügyi támogatásban részesülő hitelintézet nem tekinthető fizetésképtelennek vagy valószínűleg fizetésképtelenné válónak.

⁽²²⁾ HL L 173., 2014.6.12., 190. o., lásd a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv 2. cikke (1) bekezdésének 28. pontját.

⁽²³⁾ HL L 225., 2014.7.30., 1. o., lásd az Egységes Szanálási Mechanizmusról szóló rendelet 3. cikke (1) bekezdésének 29. pontját.

⁽²⁴⁾ A Bizottság közleménye – A pénzügyi intézmények feltőkésítése a jelenlegi pénzügyi válságban: a támogatás szükséges minimális szintre történő korlátozása és az indokolatlan versenytorzulás kiküszöbölését célzó biztosítékok (HL C 10., 2009.1.15., 2. o.); a Bizottság közleménye az értékvesztett eszközök közösségi bankszektorban történő kezeléséről (HL C 72., 2009.3.26., 1. o.); a Bizottság közleménye – a pénzügyi szektor életképességének helyreállítása és a jelenlegi válságban hozott szerkezetátalakítási intézkedések értékelése az állami támogatási szabályok alapján (HL C 195., 2009.8.19., 9. o.); a Bizottság közleménye a pénzügyi válsággal összefüggésben nyújtott bankmentő intézkedésekre vonatkozó állami támogatási szabályok 2011. január 1-jétől történő alkalmazásáról (HL C 329., 2010.12.7., 7. o.); a Bizottság közleménye az állami támogatási szabályoknak a pénzügyi válsággal összefüggésben nyújtott bankmentő intézkedésekre 2012. január 1-jétől való alkalmazásáról (HL C 356., 2011.12.6., 7. o.); valamint a Bizottság közleménye az állami támogatási szabályoknak a pénzügyi válsággal összefüggésben hozott bankmentő intézkedésekre való, 2013. augusztus 1. utáni alkalmazásáról (a bankokról szóló 2013. évi közlemény) (HL C 216., 2013.7.30., 1. o.).

⁽²⁵⁾ Minden olyan, hitelintézetet vagy más pénzügyi intézményt támogató intézkedést, amely az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül, és nem tartozik e közlemény alkalmazási körébe, be kell jelenteni a Bizottságnak, amely azt a vonatkozó állami támogatási szabályok szerint fogja értékelni.

31. Amennyiben ezek az intézkedések Oroszország Ukrajna elleni agressziójához, és az említett agresszióval összefüggésben bevezetett szankciókhoz kapcsolódó problémákat kezelnek, úgy kell tekinteni, hogy a bankokról szóló 2013. évi közlemény ⁽²⁶⁾ 45. pontjának hatálya alá tartoznak, amely kivételt engedélyez a részvényesek és az alárendelt hitelezők teherviselésbe való bevonására vonatkozó követelmény alól.
32. Az e közlemény keretében nyújtott támogatásnak nem lehet feltétele az, hogy a kedvezményezett termelő tevékenységét vagy más tevékenységét át kell helyezni az Európai Gazdasági Térségen belül egy másik országból a támogatást nyújtó tagállam területére. Ez a feltétel károsnak tűnne a belső piacra nézve, a kedvezményezett EGT-n belüli eredeti letelepedése szerinti helyen ténylegesen bekövetkező munkahelymegszűnések számától függetlenül is.
33. Az e közlemény szerinti támogatás nem nyújtható az EU által elfogadott szankciók hatálya alá tartozó vállalkozásoknak, többek között:
 - a) az említett szankciókat bevezető jogi aktusokban kifejezetten megnevezett személyeknek, szervezeteknek vagy szervezeteknek;
 - b) az EU által elfogadott szankciókkal sújtott személyek, szervezetek vagy szervezetek tulajdonában vagy ellenőrzése alatt álló vállalkozásoknak; vagy
 - c) az EU által elfogadott szankciókkal sújtott gazdasági ágazatokban tevékenykedő vállalkozásoknak, amennyiben a támogatás aláásná a vonatkozó szankciók célkitűzéseit.

1.5. Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdése b) pontjának alkalmazhatósága

34. Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja értelmében a Bizottság a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilváníthatja a támogatást, ha az „egy tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetésére” irányul. Ezzel összefüggésben az uniós bíróságok megállapították, hogy a zavarnak az adott tagállam gazdaságának egészét vagy jelentős részét, és nem csupán valamelyik régióját vagy területének egyes részeit kell érintenie. Ez összhangban van azzal a követelménnyel is, hogy a kivételt megállapító rendelkezéseket – mint amilyen az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja – megszorítóan kell értelmezni ⁽²⁷⁾. A Bizottság a határozatainak meghozatala során következetesen alkalmazza ezt az értelmezést ⁽²⁸⁾.
35. A Bizottság úgy véli, hogy Oroszország Ukrajna elleni agressziója, az EU vagy nemzetközi partnerei által bevezetett szankciók és a – például Oroszország által – hozott ellenintézkedések jelentős gazdasági bizonytalanságot okoztak, megzavarták a kereskedelmi forgalmat és az ellátási láncokat, továbbá rendkívül jelentős és váratlan áremelkedésekhez vezettek, különösen a földgáz és a villamos energia, valamint számos más input- és nyersanyag és elsődleges áru esetében is, többek között az agrár-élelmiszeripari ágazatban. Ezek a hatások együttesen komoly gazdasági zavarokat okoztak valamennyi tagállamban. Az ellátási lánc zavarai és a fokozott bizonytalanság olyan közvetlen és közvetett hatásokkal járnak, amelyek sok ágazatot érintenek. Emellett az energiaárak emelkedése gyakorlatilag valamennyi tagállamban minden gazdasági tevékenységet befolyásol. A Bizottság ennek megfelelően úgy véli, hogy minden tagállamban komoly gazdasági zavar következett be a gazdasági ágazatok széles körében. Ennek alapján a Bizottság megállapítja, hogy helyénvaló meghatározni a tagállamok által az említett komoly zavar megszüntetése érdekében alkalmazható állami támogatási intézkedések értékelésére vonatkozó kritériumokat.
36. Konkrétan, az állami támogatás indokolt, és az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján korlátozott időtartamra a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítható, ha olyan vállalkozások likviditási problémáinak megszüntetését szolgálja, amelyekre közvetlenül vagy közvetve hatással vannak az Ukrajna elleni orosz katonai agresszió, az EU vagy nemzetközi partnerei által bevezetett szankciók, és a – például Oroszország által – hozott gazdasági ellenintézkedések miatt kialakult komoly gazdasági zavarok.
37. A Bizottság e közleményben meghatározza, hogy milyen összeegyeztethetőségi kritériumokat fog alkalmazni főszabály szerint a tagállamok által az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján nyújtott támogatások értékelésére. A Bizottságnak bejelentett, e közlemény hatálya alá tartozó állami támogatási intézkedések esetében a

⁽²⁶⁾ A 24. lábjegyzet meghatározása szerint.

⁽²⁷⁾ T-132/96. és T-143/96. sz. egyesített ügyek, Freistaat Sachsen és mások kontra Bizottság, EU:T:1999:326, 167. pont.

⁽²⁸⁾ A Bizottság 98/490/EK határozata a C 47/96. sz. Crédit Lyonnais-ügyben (HL L 221., 1998.8.8., 28. o.), 10.1. pont; a Bizottság 2005/345/EK határozata a C 28/02. sz. Bankgesellschaft Berlin-ügyben (HL L 116., 2005.5.4., 1. o.) 153. és azt követő pontok; valamint a Bizottság 2008/263/EK határozata a C 50/06. sz. BAWAG-ügyben (HL L 83., 2008.3.26., 7. o.), 166. pont. Lásd: a Bizottság határozata a NN 70/07. sz. Northern Rock ügyben (HL C 43., 2008.2.16., 1. o.); a Bizottság határozata a Risikoabschirmung WestLB javára nyújtott NN 25/08. sz. megmentési támogatás ügyében (HL C 189., 2008.7.26., 3. o.); a Bizottság határozata (2008. június 4.) a Sachsen LB javára nyújtott C 9/08. sz. állami támogatás ügyében (HL L 104., 2009.4.24., 34. o.); továbbá a Bizottság határozata (2017. június 16.) a TRAINOSE S.A. javára nyújtott SA.32544 (2011/C) számú szerkezetátalakítási támogatás ügyében (HL L 186., 2018.7.24., 25. o.).

tagállamoknak tehát alá kell támasztaniuk, hogy az intézkedés szükséges, megfelelő és arányos ahhoz, hogy megszüntesse az érintett tagállam gazdaságának komoly zavarát. A tagállamoknak igazolniuk kell továbbá az e közleményben szereplő valamennyi követelmény teljesülését.

38. Az e közlemény alapján bejelentett és értékelt állami támogatási intézkedések célja az EU-ban gazdasági tevékenységet végző azon vállalkozások támogatása, amelyeket érintenek az Oroszország által elkövetett katonai agresszió és/vagy a bevezetett gazdasági szankciók és a – például Oroszország által – hozott megtorló ellenintézkedések következményei. A támogatási intézkedések semmilyen módon nem használhatók fel az EU vagy nemzetközi partnerei által bevezetett szankciók szándékolt hatásainak aláásására, és teljes mértékben meg kell felelniük az alkalmazandó rendeletek kijátszásellenes szabályainak ⁽²⁹⁾. El kell kerülni mindenekelőtt, hogy a szankciók hatálya alá tartozó természetes személyek vagy szervezetek közvetlenül vagy közvetve részesüljenek a szóban forgó intézkedések előnyeiből ⁽³⁰⁾.
39. Az e közlemény hatálya alá tartozó állami támogatási intézkedések halmozhatók egymással, összhangban az e közlemény meghatározott szakaszaiban előírt rendelkezésekkel. Az e közlemény hatálya alá tartozó állami támogatási intézkedések halmozhatók a de minimis rendeletek ⁽³¹⁾ vagy az általános csoportmentességi rendeletek ⁽³²⁾ szerint nyújtott támogatással, amennyiben az említett rendeletek előírásait és kumulációs szabályait betartják. Az e közlemény hatálya alá tartozó állami támogatási intézkedések halmozhatók a Covid19-járvánnyal összefüggő ideiglenes keret ⁽³³⁾ szerint nyújtott támogatással, amennyiben tiszteletben tartják az e keretekben előírt megfelelő kumulációs szabályokat. Amennyiben a tagállamok a Covid19-járvánnyal összefüggő ideiglenes keret és e közlemény alapján is nyújtanak hiteleket vagy garanciákat valamely kedvezményezettnek, és ha a hitel teljes tőkeösszegét a kedvezményezett által bejelentett likviditási szükségletei alapján számítják ki, a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy e likviditási szükséglet kielégítéséhez csak egyszer nyújtsanak támogatást. Hasonlóképpen, az e közlemény alapján nyújtott támogatás csak akkor halmozható az EUMSZ 107. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti támogatással, ha az nem vezet a kedvezményezett által elszenvedett kár túlkompensációjához.

2. IDEIGLENES ÁLLAMI TÁMOGATÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. Korlátozott összegű támogatások

40. Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontján alapuló meglévő lehetőségeken túl a jelenlegi válság során megfelelő, szükséges és célirányos megoldás lehet, ha ideiglenes, korlátozott összegű támogatást nyújtanak az Ukrajna elleni orosz agresszió és/vagy a bevezetett szankciók vagy a válaszként hozott megtorló ellenintézkedések által érintett vállalkozásoknak.
41. A Bizottság az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinti az ilyen állami támogatást, ha a következő feltételek mindegyike teljesül (az elsődleges mezőgazdasági termelésre, valamint a halászati és akvakultúra-ágazatra vonatkozó különös rendelkezéseket a 42. pont tartalmazza):

⁽²⁹⁾ Például az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló, 2014. július 31-i 833/2014/EU tanácsi rendelet (HL L 229., 2014.7.31., 1. o.) 12. cikkének.

⁽³⁰⁾ Figyelembe véve, hogy a jelenlegi konkrét helyzetben két egymást követő válság többszörösen érintette a vállalkozásokat, a tagállamok dönthetnek úgy, hogy e közlemény alapján nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak is nyújtanak támogatást.

⁽³¹⁾ A Bizottság 1407/2013/EU rendelete (2013. december 18.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 352., 2013.12.24., 1. o.); a Bizottság 1408/2013/EU rendelete (2013. december 18.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a mezőgazdasági ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 352., 2013.12.24., 9. o.); a Bizottság 717/2014/EU rendelete (2014. június 27.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a halászati és akvakultúra-ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 190., 2014.6.28., 45. o.); és a Bizottság 360/2012/EU rendelete (2012. április 25.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének az általános gazdasági érdekű szolgáltatást nyújtó vállalkozások számára nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 114., 2012.4.26., 8. o.).

⁽³²⁾ A Bizottság 651/2014/EU rendelete (2014. június 17.) a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról (általános csoportmentességi rendelet); a Bizottság 702/2014/EU rendelete (2014. június 25.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének alkalmazásában a mezőgazdasági és az erdészeti ágazatban, valamint a vidéki térségekben nyújtott támogatások bizonyos kategóriáinak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról (HL L 193., 2014.7.1., 1. o.); valamint a Bizottság 1388/2014/EU rendelete (2014. december 16.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában a halászati és akvakultúra-termékek előállításával, feldolgozásával és forgalmazásával foglalkozó vállalkozások számára nyújtott támogatások bizonyos fajtáinak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról (HL L 369., 2014.12.24., 37. o.).

⁽³³⁾ A Bizottság közleménye – Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret a gazdaságnak a jelenlegi Covid19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából (HL C 911., 2020.3.20., 1. o.), melyet a következő bizottsági közlemények módosítottak: C(2020) 2215 (HL C 1121., 2020.4.4., 1. o.), C(2020) 3156 (HL C 164., 2020.5.13., 3. o.), C(2020) 4509 (HL C 218., 2020.7.2., 3. o.), C(2020) 7127 (HL C 340I, 2020.10.13., 1. o.), C(2021) 564 (HL C 34., 2021.2.1., 6. o.) és C(2021) 8442 (HL C 473., 2021.11.24., 1. o.).

- a) a támogatás teljes összege vállalkozásonként egyetlen időpontban sem haladja meg a 400 000 EUR-t⁽³⁴⁾; a támogatás nyújtható közvetlen támogatások, adókedvezmény vagy fizetési könnyítés formájában vagy egyéb formában, például visszafizetendő előlegek, garanciák⁽³⁵⁾, hitelek⁽³⁶⁾ és saját tőke formájában, feltéve, hogy az ilyen intézkedések teljes névértéke nem haladja meg a vállalkozásonkénti 400 000 EUR összegű általános felső határt; az adatokat bruttó formában kell alkalmazni, vagyis az adó vagy egyéb terhek levonása előtt;
- b) a támogatást becsült költségvetéssel rendelkező program keretében nyújtják;
- c) a támogatás nyújtására legkésőbb 2022. december 31-ig sor kerül⁽³⁷⁾;
- d) a támogatást a válság által érintett vállalkozásoknak nyújtják;
- e) a mezőgazdasági termékek feldolgozásával és forgalmazásával⁽³⁸⁾ foglalkozó vállalkozásoknak nyújtott támogatás feltétele, hogy ne adják tovább teljesen vagy részlegesen az elsődleges termelőnek, és ne kötődjék az érintett vállalkozások által forgalomba hozott vagy az elsődleges termelőktől beszerzett termékek árához vagy mennyiségéhez, kivéve ha utóbbi esetben az érintett vállalkozás nem – vagy nem élelmiszeripari célokra – hozta forgalomba a termékeket, például desztillálásra, metanizációra vagy komposztálásra használta fel azokat.
42. A 41.a) ponttól eltérve a 41**Error! No bookmark name given.**b)–d) pontban foglalt feltételeken túlmenően a következő különleges feltételek vonatkoznak az elsődleges mezőgazdasági termeléssel foglalkozó⁽³⁹⁾ és a halászati és akvakultúra-ágazatban működő⁽⁴⁰⁾ vállalkozásoknak nyújtott támogatásokra:
- a) a támogatás teljes összege vállalkozásonként egyetlen időpontban sem haladja meg a 35 000 EUR-t⁽⁴¹⁾. a támogatás nyújtható közvetlen támogatások, adókedvezmény vagy fizetési könnyítés formájában vagy egyéb formában, például visszafizetendő előlegek, garanciák⁽⁴²⁾, hitelek⁽⁴³⁾ és saját tőke formájában, feltéve, hogy az ilyen intézkedések teljes névértéke nem haladja meg a vállalkozásonkénti 35 000 EUR összegű általános felső határt; az adatokat bruttó formában kell alkalmazni, vagyis az adó vagy egyéb terhek levonása előtt;
- b) az elsődleges mezőgazdasági termeléssel foglalkozó vállalkozásoknak nyújtott támogatást nem kötik a forgalomba hozott termékek árához vagy mennyiségéhez;
- c) a halászati és az akvakultúra-ágazatban működő vállalkozásoknak nyújtott támogatás nem tartozik a 717/2014/EU rendelet⁽⁴⁴⁾ 1. cikke (1) bekezdésének a)–k) pontjában említett támogatási kategóriák közé.

⁽³⁴⁾ Az e szakasz alapján jóváhagyott programok alapján nyújtott és az e szakasz szerinti új támogatás nyújtása előtt visszatérített támogatást nem fogják figyelembe venni annak meghatározásakor, hogy a vonatkozó felső határt túllépték-e.

⁽³⁵⁾ Amennyiben a támogatást e szakasz alapján garancia formájában nyújtják, a 47.h) pontban foglalt további feltételek alkalmazandók.

⁽³⁶⁾ Amennyiben a támogatást e szakasz alapján hitelek formájában nyújtják, az 50.g) pontban foglalt további feltételek alkalmazandók.

⁽³⁷⁾ Amennyiben a támogatást adókedvezmény formájában nyújtják, a szóban forgó kedvezmény alapját jelentő adókötelezettség legkésőbb 2022. december 31-ig keletkezett.

⁽³⁸⁾ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének alkalmazásában a mezőgazdasági és az erdészeti ágazatban, valamint a vidéki térségekben nyújtott támogatások bizonyos kategóriáinak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló, 2014. június 25-i 702/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikkének 6. és 7. pontjában szereplő meghatározás szerint (HL L 193., 2014.7.1., 1. o.)

⁽³⁹⁾ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének alkalmazásában a mezőgazdasági és az erdészeti ágazatban, valamint a vidéki térségekben nyújtott támogatások bizonyos kategóriáinak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló, 2014. június 25-i 702/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikkének 5. pontjában szereplő meghatározás szerint (HL L 193., 2014.7.1., 1. o.)

⁽⁴⁰⁾ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a halászati és akvakultúra-ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2014. június 27-i 717/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 190., 2014.6.28., 45. o.) 2. cikkének (1) bekezdésében szereplő meghatározás szerint.

⁽⁴¹⁾ Az e szakasz alapján jóváhagyott programok alapján nyújtott és az e szakasz szerinti új támogatás nyújtása előtt visszatérített támogatás nem vehető figyelembe annak meghatározásakor, hogy a vonatkozó felső határt túllépték-e.

⁽⁴²⁾ Amennyiben a támogatást e szakasz alapján garancia formájában nyújtják, a 47.h) pontban foglalt további feltételek alkalmazandók.

⁽⁴³⁾ Amennyiben a támogatást e szakasz alapján hitelek formájában nyújtják, az 50.g) pontban foglalt további feltételek alkalmazandók.

⁽⁴⁴⁾ A Bizottság 717/2014/EU rendelete (2014. június 27.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a halászati és akvakultúra-ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 90., 2014.6.28., 45. o.);

43. Ha egy vállalkozás több ágazatban is tevékenykedik, és ezekre a 41.**Error! No bookmark name given.**a) és a 42.**Error! No bookmark name given.**a) pont szerint eltérő maximális összegek vonatkoznak, az érintett tagállamnak megfelelő eszközökkel, például számviteli elkülönítéssel biztosítania kell az említett tevékenységekre vonatkozó felső határok betartását, és azt, hogy a teljes maximális összeg vállalkozásonként ne haladja meg a 400 000 EUR-t. Ha egy vállalkozás a 42.**Error! No bookmark name given.**a) pont szerinti ágazatokban tevékenykedik, a teljes maximális összeg vállalkozásonként nem haladhatja meg a 35 000 EUR-t.
44. Az e közlemény alapján, visszafizetendő előlegek, garanciák, hitelek vagy más visszafizetendő eszközök formájában biztosított intézkedések átalakíthatók más támogatási formákká, például vissza nem térítendő támogatássá, amennyiben az átalakításra legkésőbb 2023. június 30-ig sor kerül, és teljesülnek az e szakaszban foglalt feltételek.

2.2. Garanciák formájában nyújtott likviditási támogatás

45. A jelenlegi körülmények között az aktuális válsággal érintett vállalkozások likviditáshoz való hozzáféréseinek biztosításához megfelelő, szükséges és célzott megoldást kínálhatnak a korlátozott időtartamra és hitelösszegekre vonatkozó állami hitelgaranciák.
46. Ugyanazon mögöttes hitel tőkeösszege esetében az e szakasz alapján nyújtott garanciák nem halmozhatók az e közlemény 2.3. szakasza alapján nyújtott támogatással és fordítva, vagy a Covid19-járvánnyal összefüggő ideiglenes keret 3.2. vagy 3.3. szakasza alapján nyújtott támogatással. Az e szakasz alapján nyújtott garanciák különböző hitelek esetén halmozhatók, amennyiben a hitelek teljes összege kedvezményezettenként nem haladja meg az ezen közlemény 47.e) pontjában meghatározott felső határokat. A kedvezményezett egyszerre az e szakasz szerint nyújtott több intézkedésből is részesülhet, amennyiben a hitelek teljes összege kedvezményezettenként nem haladja meg a 47.e) pontban meghatározott felső határokat.
47. A Bizottság az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján a belső piaccal összeegyeztethetőnek fogja tekinteni az ilyen, állami garanciák formájában nyújtott állami támogatást, ha:
- az állami garanciát vállalkozásoknak adott új egyedi hitelekre nyújtják;
 - a garanciadíjakat egyedi hitelenként olyan minimumszinten rögzítik, amely a garanciával biztosított hitel futamidejének növekedésével fokozatosan emelkedik az alábbi táblázat szerint:

A kedvezményezett típusa	Az 1. évben	A 2–3. évben	A 4–6. évben
Kkv	25 bázispont	50 bázispont	100 bázispont
Nagyvállalat	50 bázispont	100 bázispont	200 bázispont

- alternatív megoldásként a tagállamok olyan programokat is bejelenthetnek, amelyek a fenti táblázaton alapulnak, de az egyes hitelek tőkeösszege tekintetében eltérhet a garanciavállalás időtartama, a garanciadíjak és a garanciafedezet (például az alacsonyabb garanciafedezet ellensúlyozhatja a hosszabb futamidőt vagy alacsonyabb garanciadíjakat tehet lehetővé); a garancia teljes időtartamára alkalmazható átalánydíj, ha az magasabb a fenti táblázatban a kedvezményezettek minden egyes típusa tekintetében az 1. évre meghatározott minimumdíjknál, és azt kiigazították a garancia e pont szerinti időtartamának és fedezetének megfelelően;
- a garancia nyújtására legkésőbb 2022. december 31-ig sor kerül;
- az e szakasz alapján nyújtott garanciában részesülő hitelek kedvezményezettenkénti teljes összege nem haladhatja meg:
 - a kedvezményezett elmúlt három lezárt számviteli időszakban elért átlagos teljes éves forgalmának 15 %-át; vagy
 - a támogatás iránti kérelem benyújtásának hónapját megelőző 12 hónap energiaköltségének 50 %-át;

- iii. a hitel összege a tagállam által a Bizottságnak értékelésre benyújtott megfelelő (például a kedvezményezett által a jelenlegi válság alatt tapasztalt kihívásokkal összefüggő) indoklással megnövelhető⁽⁴⁵⁾, hogy fedezni tudja kkv-k⁽⁴⁶⁾ esetében a következő – a hitelnyújtás időpontjától számított – 12 hónap, nagyvállalatok esetében pedig a következő 6 hónap likviditási szükségletét. A Covid19-járvánnyal összefüggő ideiglenes keret szerinti támogatási intézkedésekkel már fedezett likviditási szükségletek nem fedezhetők az e közlemény alapján elfogadott intézkedésekkel. A likviditási szükségletet a kedvezményezettnek kell megállapítania, nyilatkozat formájában⁽⁴⁷⁾;
- f) hacsak nem differenciálják a 47.c) pontnak megfelelően, a garancia legfeljebb hat év időtartammal adható, és a garancia által nyújtott fedezet nem haladhatja meg:
- i. a hitel tőkeösszegének 90 %-át, ha a veszteségeket a hitelintézet és az állam arányosan és azonos feltételekkel viseli; vagy
- ii. a hitel tőkeösszegének 35 %-át, ha a veszteségeket először az állam viseli, és csak utána a hitelintézetek (vagyis az első veszteségre nyújtott garancia esetében); valamint
- iii. mindkét fenti esetben, amikor a hitel összege idővel csökken – például a hiteltörlesztés megkezdésével –, a garantált összegnek arányosan csökkennie kell;
- g) a garancia beruházási és/vagy működőtőke-hitelekre nyújtható;
- h) a garanciák nyújthatók közvetlenül a végső kedvezményezetteknek vagy hitelintézeteknek és más pénzügyi intézményeknek mint pénzügyi közvetítőknek. A hitelintézeteknek vagy más pénzügyi intézményeknek a lehető legnagyobb mértékben tovább kell adniuk az állami garanciákból eredő előnyöket a végső kedvezményezetteknek. A pénzügyi közvetítőnek képesnek kell lennie annak igazolására, hogy olyan mechanizmust működtet, amely az állami garanciák nélküli állapothoz képest a finanszírozási volumen növelésével, kockázatosabb portfóliók vállalásával, illetve a fedezeti követelmények, a garanciadíjak vagy a kamatlábak csökkentésével a lehető legnagyobb mértékben biztosítja az előnyök végső kedvezményezetteknek való továbbadását.

2.3. Kedvezményes hitelek formájában nyújtott likviditási támogatás

48. A jelenlegi körülmények között az aktuális válsággal érintett vállalkozások likviditáshoz való hozzáféréseinek biztosításához megfelelő, szükséges és célzott megoldást kínálhatnak a korlátozott időtartamra és hitelösszegre vonatkozó kedvezményes kamatlábak.
49. Ugyanazon mögöttes hitel tőkeösszege esetében az e szakasz alapján nyújtott hitelek nem halmozhatók az e közlemény 2.2. szakasza alapján nyújtott támogatással és fordítva. Az e közlemény alapján nyújtott hitelek és garanciák különböző hitelek esetén halmozhatók, amennyiben a hitelek teljes összege kedvezményezettenként nem haladja meg a 47.d) pontban vagy az 50.e) pontban meghatározott felső határokat. A kedvezményezett egyszerre az ezen szakasz szerint nyújtott több kedvezményes hitelből is részesülhet, amennyiben a hitelek teljes összege kedvezményezettenként nem haladja meg az 50.e) pontban meghatározott felső határokat.
50. A Bizottság az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján a belső piaccal összeegyeztethetőnek fogja tekinteni a jelenlegi válság nyomán kedvezményes hitelek formájában nyújtott állami támogatást, ha teljesülnek a következő feltételek:
- a) a hitelek nem hitelintézeteknek vagy más pénzügyi intézményeknek nyújtják;
- b) a hitelek kedvezményes kamatlába megfelel legalább a 2022. február 1-jén vagy a bejelentés időpontjában rendelkezésre álló alapkamatláb (az 1 éves IBOR vagy a Bizottság által közzétett, azzal egyenértékű ráta⁽⁴⁸⁾) és az alábbi táblázatban meghatározott hitelkockázati felár összegének:

⁽⁴⁵⁾ A megfelelő indokolás kapcsolódhat az olyan ágazatokban tevékenykedő kedvezményezettekhez, amelyeket különösen érintenek az agresszió közvetlen vagy közvetett hatásai, többek között az EU és nemzetközi partnerei által bevezetett szankciók, valamint a – például Oroszország által – hozott ellenintézkedések. Az említett hatások közé tartoznak az ellátási láncok zavarai, Oroszország vagy Ukrajna kifizetetlen tartozásai, a kibertámadások fokozott kockázatai, vagy a jelenlegi válsággal érintett egyes input- vagy nyersanyagok árának emelkedése.

⁽⁴⁶⁾ Az általános csoportmentességi rendelet I. mellékletében meghatározottak szerint.

⁽⁴⁷⁾ A likviditási terv magában foglalhat mind működő tőkét, mind beruházási költségeket.

⁽⁴⁸⁾ Az alapkamatlábak a referencia-kamatláb és a leszámítolási kamatláb megállapítási módjának módosításáról szóló bizottsági közleménynek (HL C 14., 2008.1.19., 6. o.) megfelelően kiszámított kamatlábak, amelyek közzétételre kerülnek a Versenypolitikai Főigazgatóság honlapján: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html

A kedvezményezett típusa	Hitelkockázati felár az 1. évben	Hitelkockázati felár a 2–3. évben	Hitelkockázati felár a 4–6. évben
Kkv	25 bázispont ⁽¹⁾	50 bázispont ⁽¹⁾	100 bázispont
Nagyvállalat	50 bázispont	100 bázispont	200 bázispont

⁽¹⁾ A teljes minimumkamatlábnak (alapkamatláb plusz hitelkockázati felárak) éves szinten legalább 10 bázispontnak kell lennie.

- c) alternatív megoldásként a tagállamok olyan programokat is bejelenthetnek, amelyek a fenti táblázaton alapulnak, de a hitel futamideje és a hitelkockázati felár mértéke tekintetében eltérhetnek, például a hitel teljes futamidejére alkalmazható hitelkockázati átalányfelár, ha az magasabb a kedvezményezettek minden egyes típusára vonatkozóan az 1. évre meghatározott minimális hitelkockázati felárnál, és azt kiigazították a hitel e pont szerinti futamidejének megfelelően ⁽⁴⁹⁾;
- d) a hitelszerződéseket legkésőbb 2022. december 31-ig aláírják, és azok legfeljebb hat évre szólnak, hacsak nem differenciálják őket az 50.c) pontnak megfelelően;
- e) a hitelek teljes összege kedvezményezettenként nem haladhatja meg:
- i. a kedvezményezett elmúlt három lezárt számviteli időszakban elért átlagos teljes éves forgalmának 15 %-át; vagy
 - ii. a támogatás iránti kérelem benyújtásának hónapját megelőző 12 hónap energiaköltségének 50 %-át;
 - iii. a hitel összege a tagállam által a Bizottságnak benyújtott megfelelő (például a kedvezményezett által a jelenlegi válság alatt tapasztalt kihívásokkal összefüggő) indoklással megnövelhető ⁽⁵⁰⁾, hogy fedezni tudja kkv-k ⁽⁵¹⁾ esetében a következő – a hitelnyújtás időpontjától számított – 12 hónap, nagyvállalatok esetében pedig a következő 6 hónap likviditási szükségletét. A Covid19-járvánnyal összefüggő ideiglenes keret szerinti támogatási intézkedésekkel már fedezett likviditási szükségletek nem tartoznak e közlemény hatálya alá. A likviditási szükségletet a kedvezményezettnek kell megállapítania, nyilatkozat formájában ⁽⁵²⁾;
- f) a hitelek beruházási és/vagy működőtőke-szükségekre nyújthatók;
- g) a hitelek nyújthatók közvetlenül a végső kedvezményezetteknek vagy hitelintézeteken és más pénzügyi intézményeken mint pénzügyi közvetítőkön keresztül. Ilyen esetben a hitelintézeteknek vagy más pénzügyi intézményeknek a lehető legnagyobb mértékben tovább kell adniuk a kedvezményes kamatlábú hitelekkel eredő előnyöket a végső kedvezményezetteknek. A pénzügyi közvetítőnek képesnek kell lennie annak igazolására, hogy olyan mechanizmust működtet, amely a lehető legnagyobb mértékben biztosítja az előnyök végső kedvezményezetteknek való továbbadását anélkül, hogy az e szakasz szerinti kedvezményes hitelek nyújtását meglévő hitelek refinanszírozásához kötné.

2.4. A földgáz- és villamosenergia-árak rendkívül súlyos emelkedése miatt felmerülő többletköltségekhez nyújtott támogatás

51. Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontján alapuló meglévő lehetőségeken és a fent meghatározott lehetőségeken túl az ideiglenes támogatás enyhítheti a földgáz- és villamosenergia-árak olyan kivételesen súlyos emelkedésének hatását, amelyet a vállalkozások rövid távon esetleg nem képesek áthárítani vagy amelyhez rövid távon esetleg nem tudnak alkalmazkodni. Ez mérsékelheti a jelenlegi válság következményeit a vállalkozások számára, és segítheti a vállalkozásokat a meredek költségnövekedéshez való alkalmazkodásban, valamint csökkentheti az energiaárak emelkedéséből eredő inflációs nyomást. További támogatás lehet indokolt a nagy energaintenzitású vállalkozások tevékenységének folytatásához.
52. A Bizottság az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinti az ilyen állami támogatást, ha teljesülnek a következő kritériumok:
- a) a támogatás nyújtására legkésőbb 2022. december 31-ig sor kerül;

⁽⁴⁹⁾ A teljes minimumkamatlábnak (alapkamatláb plusz hitelkockázati felárak) éves szinten legalább 10 bázispontnak kell lennie.

⁽⁵⁰⁾ A megfelelő indokolás kapcsolódhat az olyan ágazatokban tevékenykedő kedvezményezettekhez, amelyeket különösen érintenek az orosz agresszió közvetlen vagy közvetett hatásai, többek között az EU és nemzetközi partnerei által hozott korlátozó gazdasági intézkedések vagy az Oroszország által hozott ellenintézkedések. Az említett hatások közé tartoznak az ellátási láncok zavarai, Oroszország vagy Ukrajna kifizetetlen tartozásai, a kibertámadások fokozott kockázatai, vagy a jelenlegi válsággal érintett egyes input- vagy nyersanyagok árának emelkedése.

⁽⁵¹⁾ Az általános csoportmentességi rendelet I. mellékletében meghatározottak szerint.

⁽⁵²⁾ A likviditási terv magában foglalhat mind működő tőkét, mind beruházási költségeket.

- b) a támogatás nyújtható közvetlen támogatások, adókedvezmény⁽⁵³⁾ vagy fizetési könnyítés formájában vagy egyéb formában, például visszafizetendő előlegek, garanciák⁽⁵⁴⁾, hitelek⁽⁵⁵⁾ és saját tőke formájában, feltéve, hogy az ilyen intézkedések teljes névértéke nem haladja meg az alkalmazandó támogatási intenzitást és felső határokat; az adatokat bruttó formában kell alkalmazni, vagyis az adó vagy egyéb terhek levonása előtt;
- c) a visszafizetendő előlegek, garanciák, hitelek vagy más visszafizetendő eszközök formájában biztosított intézkedések átalakíthatók más támogatási formákká, például vissza nem térítendő támogatássá, amennyiben az átalakításra legkésőbb 2023. június 30-ig sor kerül, és teljesülnek az e szakaszban foglalt feltételek;
- d) a támogatást becsült költségvetéssel rendelkező program keretében nyújtják. A tagállamok a támogatást olyan tevékenységekre korlátozhatják, amelyek a gazdaság szempontjából vagy a belső piac biztonsága és rezilienciája szempontjából kiemelt fontosságú konkrét gazdasági ágazatokat támogatnak. Ezeket a korlátozásokat azonban tágan kell megszabni, és azok nem vezethetnek a potenciális kedvezményezettek körének mesterséges szűkítéséhez;
- e) ezen intézkedés keretében az elszámolható költségeket a földgáz- és villamosenergia-költségek azon növekménye alapján kell kiszámítani, amely az Ukrajna elleni orosz agresszióhoz kötődik. Az elszámolható költség a vállalkozás által valamely 2022. február 1. és legkésőbb 2022. december 31. közötti időszakban (a továbbiakban: támogatható időszak) végső fogyasztóként⁽⁵⁶⁾ külső szolgáltatóktól beszerzett földgáz- és villamosenergia-egységek számának és a vállalkozás által az elfogyasztott egységek után fizetett egységár (például EUR/MWh) bizonyos mértékű emelkedésének a szorzata. Az áremelkedés a vállalkozás által a támogatható időszak adott hónapjában fizetett egységárnak és a vállalkozás által a 2021. január 1-jétől 2021. december 31-ig tartó referencia-időszakban fizetett átlagos egységár kétszeresének (200 %-ának)⁽⁵⁷⁾ a különbsége;
- f) a támogatás teljes összege vállalkozásonként egyetlen időpontban sem haladja meg az elszámolható költségek 30 %-át, de legfeljebb 2 millió EUR lehet;
- g) a támogatást nyújtó hatóság előleget fizethet a vállalkozásnak, ha a támogatást az elszámolható költségek felmerülése előtt nyújtják. A támogatást nyújtó hatóság az előleg összegének meghatározásakor az elszámolható költségek becsléseit is figyelembe veheti, amennyiben tiszteletben tartja a támogatásra vonatkozó, az 52.f) pontban meghatározott felső határokat. A támogatást nyújtó hatóságnak utólag, legkésőbb hat hónappal a támogatható időszak vége után, a ténylegesen felmerült költségek alapján ellenőriznie kell a vonatkozó felső határokat, és vissza kell térítenie az e felső határokat meghaladó támogatási kifizetéseket;
- h) az ezen 52. pont alapján nyújtott támogatás halmozható a 2.1. szakasz alapján nyújtott támogatással, amennyiben a támogatás teljes összege nem haladja meg a 2 millió EUR-t.
53. Bizonyos helyzetekben további támogatásra lehet szükség az adott gazdasági tevékenység folytatásának biztosítása érdekében. A tagállamok ezért az 52.e) és f) pontnak megfelelően számított értékeket meghaladó támogatást nyújthatnak abban az esetben, ha az 52.a)–d) és g) pont szerinti feltételeken túl a következő feltételek is teljesülnek:
- a) a vállalkozás támogatható, ha az energiaadó-irányelv⁽⁵⁸⁾ 17. cikke (1) bekezdése a) pontjának első tagjában meghatározott „nagy energiaintenzitású vállalkozásnak” minősül, vagyis ha az energiatermékek (köztük a földgáztól eltérő energiatermékek és a villamos energia) beszerzési értéke eléri legalább a termelési érték 3,0 %-át⁽⁵⁹⁾;
- b) a vállalkozás támogatható, ha működési vesztesége⁽⁶⁰⁾ keletkezik, és azt az elszámolható költségeknek az 52.e) pontban meghatározott olyan növekménye okozza, amelynek összege nem kisebb az 52.e) pontban meghatározott támogatható időszakban felmerült működési veszteség 50 %-ánál;
- c) a támogatás teljes összege nem haladja meg az elszámolható költségek 50 %-át, és legfeljebb a vállalkozás működési veszteségének 80 %-át teszi ki;

⁽⁵³⁾ Amennyiben a támogatást adókedvezmény formájában nyújtják, a szóban forgó kedvezmény alapját jelentő adókötelezettség legkésőbb 2022. december 31-ig keletkezett.

⁽⁵⁴⁾ Amennyiben a támogatást e szakasz alapján garancia formájában nyújtják, a 47.h) pontban foglalt további feltételek alkalmazandók.

⁽⁵⁵⁾ Amennyiben a támogatást e szakasz alapján hitelek formájában nyújtják, az 50.g) pontban foglalt további feltételek alkalmazandók.

⁽⁵⁶⁾ A vállalkozás igazolja, például a vonatkozó számlával. Csak a végső fogyasztást szabad figyelembe venni, az értékesítést és a saját termelést figyelmen kívül kell hagyni.

⁽⁵⁷⁾ $(p(t) - p(\text{ref})) * 2 * q(t)$, ahol p az egységár, q a felhasznált mennyiséget, ref a 2021. január 1-jétől 2021. december 31-ig tartó referencia-időszak, t pedig a 2022. február 1-jétől december 31-ig tartó időszak adott hónapját jelöli.

⁽⁵⁸⁾ A Tanács 2003/96/EK irányelve (2003. október 27.) az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről (HL L 283., 2003.10.31., 51. o.).

⁽⁵⁹⁾ A 2021. naptári évre vonatkozó pénzügyi beszámoló vagy a rendelkezésre álló legfrissebb éves beszámoló alapján.

⁽⁶⁰⁾ A vállalkozás akkor tekinthető működési veszteséggel rendelkezőnek, ha negatív a támogatható időszakra vonatkozó EBITDA (vagyis a kamatok, adók, értékcsökkenés és amortizáció előtti eredmény, az egyszeri értékvesztés nélkül).

- d) a támogatás teljes összege vállalkozásonként egyetlen időpontban sem haladja meg a 25 millió EUR-t;
- e) az I. mellékletben felsorolt ágazatokban vagy alágazatokban működő nagy energiaintenzitású vállalkozások esetében a támogatás teljes összege az I. mellékletben felsorolt ágazatok vagy alágazatok termékeinek előállításával kapcsolatos elszámolható költségek legfeljebb 70 %-áig megnövelhető, és legfeljebb az e tevékenységekből származó működési veszteségek 80 %-át teheti ki. A támogatás teljes összege vállalkozásonként egyetlen időpontban sem haladhatja meg az 50 millió EUR-t, az I. mellékletben fel nem sorolt tevékenységekre pedig legfeljebb 25 millió EUR nyújtható. Ha egy vállalkozás több ágazatban is tevékenykedik, és ezekre ezen 53.pont szerint eltérő maximális összegek vonatkoznak, az érintett tagállam megfelelő eszközökkel, például számviteli elkülönítéssel biztosítja az említett tevékenységekre vonatkozó felső határok betartását, és azt, hogy a teljes maximális összeg vállalkozásonként ne haladja meg az 50 millió EUR-t;
- f) Az ezen 53. pont szerinti támogatás halmozható a 2.1. szakasz szerinti támogatással, amennyiben nem lépik túl – attól függően, hogy melyik alkalmazandó – az 53.d) vagy az 53.e) pontban meghatározott felső határokat.

3. MONITORING ÉS JELENTÉSTÉTEL

54. A tagállamoknak az e közlemény alapján nyújtott, 100 000 EUR-t meghaladó egyedi támogatásokra vonatkozó információkat ⁽⁶¹⁾, illetőleg az elsődleges mezőgazdasági és halászati ágazatban 10 000 EUR-t meghaladó támogatásokra vonatkozó információkat ⁽⁶²⁾ az adott támogatás nyújtásától számított 12 hónapon belül közzé kell tenniük az átfogó állami támogatási honlapon vagy a Bizottság vonatkozó adatbázisában ⁽⁶³⁾.
55. A tagállamoknak éves jelentéseket kell benyújtaniuk a Bizottságnak ⁽⁶⁴⁾.
56. A tagállamoknak részletes nyilvántartásokat kell vezetniük az e közlemény alapján nyújtott támogatásokról. A nyilvántartásokat, amelyek a feltételek betartásának megállapításához szükséges valamennyi információt tartalmazniuk kell, a támogatás nyújtásától számítva 10 évig kell megőrizni, és kérésre be kell mutatni a Bizottságnak.
57. A Bizottság a támogatásnyújtást illetően további információkat kérhet különösen annak ellenőrzésére, hogy betartották-e a támogatási intézkedést jóváhagyó bizottsági határozat feltételeit.
58. A Bizottság a közlemény végrehajtásának nyomon követése érdekében felkérheti a tagállamokat, hogy szolgáltatssanak összesített információkat az állami támogatási intézkedéseknek a jelenlegi válság és a kapcsolódó korlátozó intézkedések miatt a gazdaságban bekövetkezett komoly zavar megszüntetése érdekében történő felhasználásáról.

4. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

59. A Bizottság ezt a közleményt 2022. február 1-jétől alkalmazza, tekintettel az Ukrajna elleni orosz agresszió és az azt követő szankciók gazdasági hatására. Ezt a közleményt a jelenlegi kivételes körülmények indokolják, és a közleményben meghatározott időpontok után nem lesz alkalmazandó.
60. A Bizottság 2022. december 31. előtt fontos versenyjogi vagy gazdasági megfontolások, továbbá a nemzetközi fejlemények alapján felülvizsgálja e közlemény minden szakaszát. Amennyiben ez segítséget jelent, a Bizottság további pontosításokat is adhat a konkrét kérdésekben általa alkalmazott megközelítéssel kapcsolatban.

⁽⁶¹⁾ Vagyis a 2014. június 17-i 651/2014/EU bizottsági rendelet III. mellékletében és a 702/2014/EU bizottsági rendelet III. mellékletében előírt információkat. A visszafizetendő előlegek, a garanciák, a hitelek, az alárendelt kölcsönök és más támogatási formák esetében az alapul szolgáló eszköz névértékét kedvezményezettenként kell megadni. Az adó- és fizetési kedvezmények esetében az egyedi támogatás összegét tartományokban is meg lehet adni.

⁽⁶²⁾ Vagyis a 702/2014/EU bizottsági rendelet III. mellékletében és a 2014. december 16-i 1388/2014/EU bizottsági rendelet III. mellékletében előírt információkat. A visszafizetendő előlegek, a garanciák, a hitelek, az alárendelt kölcsönök és más támogatási formák esetében az alapul szolgáló eszköz névértékét kedvezményezettenként kell megadni. Az adó- és fizetési kedvezmények esetében az egyedi támogatás összegét tartományokban is meg lehet adni.

⁽⁶³⁾ Az állami támogatások nyilvános átláthatósági adatbázisa, amely mindenki számára hozzáférhetővé teszi a tagállamok által a vonatkozó európai átláthatósági követelményeknek megfelelően az egyedi támogatásokról szolgáltatott adatokat, a következő internetcímen érhető el: <http://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=hu>.

⁽⁶⁴⁾ HL L 140., 2004.4.30., 1. o.

61. A Bizottság az érintett tagállamokkal szorosan együttműködve biztosítja, hogy az e közlemény hatálya alá tartozó intézkedések egyértelmű és hiánytalan bejelentését követően gyors értékelésre kerüljön sor. A tagállamoknak tájékoztatniuk kell a Bizottságot szándékaikról, és a lehető leghamarabb és legátfogóbban be kell jelenteniük az ilyen intézkedések meghozatalára irányuló terveiket. A Bizottság iránymutatást és segítséget nyújt a tagállamoknak ebben a folyamatban.
-

MELLÉKLET

Különösen érintett ágazatok és alágazatok

	NACE-kód	Leírás
1.	14.11	Bőrruházat gyártása
2.	24.42	Alumíniumgyártás
3.	20.13	Szervetlen vegyi alapanyag gyártása
4.	24.43	Ólom, cink, ón gyártása
5.	17.11	Papíripari rostanyag gyártása
6.	07.29	Színesfém érc bányászata
7.	17.12	Papírgyártás
8.	24.10	Vas-, acél-, vasötvözet-alapanyag gyártása
9.	20.17	Szintetikus kaucsuk alapanyag gyártása
10.	24.51	Vasöntés
11.	20.60	Vegyi szál gyártása
12.	19.20	Kőolaj-feldolgozás
13.	24.44	Rézugyártás
14.	20.16	Műanyag-alapanyag gyártása
15.	13.10	Textilszálak fonása
16.	24.45	Egyéb nem vas fém gyártása
17.	23.31	Kerámiacsempe, -lap gyártása
18.	13.95	Nem szőtt textília és termék gyártása (kivéve: ruházat)
19.	23.14	Üvegszálgyártás
20.	20.15	Műtrágya, nitrogénvegyület gyártása
21.	16.21	Falemezgyártás
22.	23.11	Síkküveg gyártás
23.	23.13	Öblösüveggyártás
24.		Az ipari gáz gyártása ágazat (20.11) következő alágazatai:
	20.11.11.50 20.11.12.90	Hidrogén Nemfémek szervetlen oxigénvegyületei
25.		A szerves vegyi alapanyag gyártása ágazat (20.14) következő alágazatai:
	20.14.12.13 20.14.12.23 20.14.12.25 20.14.12.43 20.14.12.45 20.14.12.47 20.14.12.50 20.14.12.60 20.14.12.70 20.14.12.90 20.14.23.10 20.14.63.33	Ciklohexán Benzol Toluol Orto-xilol Para-xilol Meta-xilol és xilolizomerek keveréke Sztírol Etil-benzol Kumol Más ciklikus szénhidrogének Etilénglikol (etándiol) 2,2-oxidietanol (dietylénglikol, digol)

	20.14.63.73 20.14.73.20 20.14.73.40	Etilén-oxid (oxirán) Benzol, toluol és xilol Naftalin és más aromás szénhidrogén-keverékek (a benzol, toluol és xilol kivételével)
26.		A m.n.s. egyéb nemfém alapanyag gyártása ágazat (23.99) következő alágazatai:
	23.99.19.10	Salakgyapot, kőzetgyapot és hasonló ásványi gyapotféle, valamint ezek keveréke, ömlesztve, lap vagy tekercs alakban

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió
Kiadóhivatala
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU